

0/387

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

L' ÚLTIMA PROBATURA

—Probarém aquest remey, y si no fá efecte, me'n vaig de dret á la botiga del costat.

poble, anyell que podria tornarse lleó y malmetre d'una pitrada la tasca de tants anys.

La passivitat ab que 'l poble contempla nostra *debacle* va fer creure al clericalisme que 'l poble havia definitivament mort y aixó l'animá á l'ensar-se desvergonyidament sobre sas despullas. L'opressió clerical arribá als últims límits; agabellavan las riquesas y las conciencias de una manera escandalosa y l'abus de la reacció ha engendrat la formidable protesta de tot el poble espanyol.

O el govern valguentse dels medis legals de que pot fer us posará á ratlla á la gent de sotana fentla cuidar de las cosas del cel, que es ahont *te son regne Cristo*, y deixar en pau las de la terra, ó la opinió pública, manifestantse de una manera mes enérgica y contundent, que fins avuy, s'encarregará d'enjagar á la reacció fins mes enllá de la ratlla.

Y llavors farà que l'acompanyin en son enfonzament tots els homes y todas las institucions qu' hagin sigut fins avuy sos arcabots.

JEPH DE JESPU

MANUEL MOLINÉ

Ab llàgrimas als ulls, embargat el cor de dolor y amargura, agafem la ploma pera donar compte de la mort de nostre estimat company, l'insigne dibuixant *D. Manuel Moliné y Muns*, ocorreguda á las sis del matí del dia de ahir.

Ja feya temps que veyam ab alarma el delicat estat de la seva salut, fins que un mes enera se vejé obligat á guardar lliu, y encare que de dia en dia anava empitjorant á ulls vistos y tot ens feya preveure un funest desenllás, al sobrevénir aquest, ab tota la brutalitat de las desgracias irreparables, no podém consolarnos de la pérdua del company inteligentíssim, del amich carinyós, del germá en conviccions, ideas y sentiments, bó, modest, noble, modelo d'honorables y de civisme.

La calma 'ns falta pera dedicar á la seva bona memoria 'l tribut que 's mereix el coparticipe constant de la nostra tasca, en las páginas del present senmanari. Ho farem en el próxim número, ja que ab en Moliné acaba de perdre Catalunya un artista insubstituhible, en la seva especialitat, en la qual s'havia fet un nom esencialment popular.

Avuy no podém fer mes que plorarlo, acompanyant á sa familia en l'amarch dolor que l'affligeix.

DEL DIA

BERT el período electoral, la gent ha suspés els cobros, els pagos, las transaccions mercantils y hasta alguns matrimonis qu'estavan mitj emparaulats, pera poder dedicar tota l'atenció al important assumpto de las eleccions.

No 's parla de res més. La crisis fabril, la qüestió monetaria, l'*Electra*, els frares, tot ha quedat arambat á según terme.

Entro al café.

—¿Ja es á las llistas?—me pregunta un amich, ab la mateixa ansietat que 'm podria preguntar si pateixo de la melsa ó si tinch algun pulmó averiat.

—Crech que sí.

—Es que aquesta vegada va de seriol...

—¿Lo de las llistas?

—Lo d'anar á votar. Hem de demostrar al govern que ab nosaltres no s'hi juga y que la massa neutra també té energias.

Topo ab un conegut.

—Está ben preparat? Miri que aquest cop els que no votin serán apuntats á la llista dels traydors á la santa causa.

—Visqui tranquil li responch jo:—cumpliré ab el meu deber.

—Y si las cosas s'enredan...

—Aniré allá ahont me cridin, y si convé,

«moriré con la espada en la mano defendiendo la Constitución.»

Rebo una visita.

—S'acosta 'l moment solemne—'m diu de bonas á primeras.

—El moment de qué?

—De la batalla electoral. Hem de lluytar... y hem de triunfar, perque si la regeneració d'Espanya no vé per aquest cantó, no vindrá per en lloch.

Y al despedirse, 'm diu apretantme la má tot emocionat, com si quedessim per un desaffo:

—Confío en vosté. ¡Es un compromís d'honor!

De tot aixó, naturalment, ne deduheixo qu' es precís, indispensable, anar á votar.

Pero, ara venen els apuros: ¿A quí votaré? ¿Quína es la millor candidatura? ¿Cóm se diu d'apellido el nou Pelayo que ha de comensar la tan cacarejada reconquesta de la terra de D. Quijote?

Per mes que 'm torno tarumba buscant y preguntant, ningú me 'n sab donar rahó.

Un m'aconsella que voti á don Pere.

—Es un gran home—'m diu.—S'ha compromés á demanar la supressió del clero, dels guardas de consums y dels tranvias eléctrichs.

Un altre 'm diu que voti á don Pau.

—Ja 'l sentirá si va al Congrés. No es d'aquells ximplés que no mes saben dir *sí y nó*. El dia qu' ell prengui la paraula, tot lo existent se 'n va á can Taps... ó potser mes enllá.

—No s'escoltí á ningú—té l'amabilitat de dirme un altre bon conseller:—el nostre diputat ha de ser don Berenguera. ¿Sab quína es la seva divisa?

—¿Blanca y vermella, com la dels toros de Ripamillán?

—«Instrucció obligatoria, economias obligatorias y moralidad obligatoria.» ¿Qué li sembla aquest crit?

—El crit d'un obligacionista.—

—Si de l'unió, segons diuhen, ne surt la forsa, de la desunió electoral ¿qué 'n surtirá?

Perque á horas d'ara, y ab dolor ho consigno, ja hi perdut el compte de las candidaturas d'«enérgica oposició» que m'han passat pels ulls.

Y lo pitjor, ó lo millor—no sé cóm dirho—es que todas son bonas, todas son magníficas, todas tendeixen á la salvació de la patria.

Quan escolto als seus partidaris, trobo que no hi ha ningú que no tingui rahó.

—Voti la candidatura nacionalista. Es la verdadera representació del país que treballa, paga y sufreix.

—Voti la candidatura progressista! Es la encarnació del credo democrátich, lliberal, expansiu.

—Voti la candidatura possibilista. Es la concentració de lo únich pur, bó y sá que tenim en aquesta terra.

—Voti la candidatura federalista. Es la síntesis, el resum dels principis que han de treure'ns del llot en que 'ns estém enfonzant.

—Voti la candidatura catalanista. Es la nostra, la d'aquí, ¡la de casa!...

Davant d'aquest mostruari de géneros, tots ells superiors, ¿qué faig?

¿Voto als nacionalistas?... Pero, y si després resulta que 's únichs que realment poden salvar á Espanya son els federalistas?

¿Voto als catalanistas? ¿Y si per fi de festa s'ave rigua que 'l verdader remey el tenen els progressistas?...

No; no vull que may puguin dirme que jo hi posat cap mena d'obstacle á la salvació del país.

Vaig á demanar al govern que per aquesta vegada tingui la bondat de deixarme votar cinch cops: un per la candidatura nacionalista, un per la progressista, un per la possibilista, un per la federalista y un per la catalanista.

Aixís cumpleixo ab tothom y quedo tranquil de conciencia.

¿Que 'l govern dirá que anar á votar cinch vegadas es massa?...

No ho crech. ¿Y las vegadas que 's seus electors hi han anat divuyt ó vint?

A. MARCH

HIMNE AL ODI (1)

¡Salut, passió geganta dels homes mal compresa, espuma lluminosa del justicier Etern, que habitas dins de l'ánima de tots els germans nostres y fas tremir els mons, al eco de ta veu.

¡Salut, á tú qu' alentas la fe dels derrotats; salut, á tú que guardas l'herencia de Cain y, al fer impuls d'aquesta, aixecas als caiguts que troban en ton regne de son martiri 'l fi.

¿Per qué permetes tú, Odi, qu' hipócritas te neguin els mateixos que 't brindan per temple lo seu cor?... ¿per qué consents qu' imbecil, rastres, fins á tú arribin pidolante energias en pago de traicions?

¡Ingrats!... sense aqueix foch qu' encén las sevas venas, sense 'l vigor potent que troban en ta fe, ¿podrían els esclaus, trencant las lligaduras, en la odiada testa posar jamay son peu?...

Tú has dat al miserable la ley qu' al rich li donas, has igualat al blanch y al home de color, y al confondre las rassas ta generosa empena, has sigut el ver ídol y 'l únich redemptor.

Tú has fet del pobre 'l amo dels amos de la terra, tú vas donar als Papas ab un frare un rival; del trono, el teu impuls, tots els errors feu caure; trencant el dogma, has fet del home un Deu real.

¿Qué hi fa que 't maleheixin á coro els temeraris? ¿qué hi fa que 't neguin, ximplés, alsant la seva veu? ¡si habitas dins de l'ánima de tots els germans nostres! ¡si tú ets de tots els homes el veritable Deu!...

G. NÚÑEZ DE PRADO

(1) Traduhit del llibre *Humanas*, per S. Gomila.

El meeting anticlerical del diumenje

IGUÉ ans que tot molt serio, tant pel seu objecte com per la forma que va revestir.

Els pobles que com el nostre tenen plena conciencia dels seus drets, apuran tots els recursos legals contra 'ls que 's atropellan, sigan qui sigan. Las salvatjadas comesas tres diumenjes enra en el carrer de Caspe per la guardia civil y 's agents de ordre públich calia que fossen denunciadas als Tribunals, utilisantse al efecte tots els recursos que la ley estableix. Justicia no podrá ferse de moment; pero un día ó altre será precís executarla. En demanarla res hi pert el poble. Si no l'escoltan, si no l'atenen se anirá enfortint ab un nou argument la seva convicció revolucionaria, que al últim res hi ha que prevalgui contra 'l dret y la rahó desconegudas.

La querella suscrita pels advocats republicans senyors Vallés y Ribot, Sol y Ortega y Jover, es clara, lluminosa, irrefutable. Sa lectura sigué saludada ab entussiasmas aplausos. Lo mateix els discursos que pronunciaren dits advocats y 's Srs. Palma, Ysart Bula y Corominas, posant en son veritable terreno la campanya clerical.

El teatro *Gran-via* plé de gom á gom, y á fora més gent encare que á dintre, enqis se contaren per milers els que no lograren enqibir's hi.

Com el teatro *Gran-via* está á molt poca distancia del catau jesuítich, de policia desplegada en el local del *meeting* y en las sevas inmediacions, no 'n vulguin més.

Un ciudadá tranquil ho deya ab molt bona sombra:—Tants y tants discursos anirán sentint, que al últim potser hasta la pudó 's tornar á anticlerical.

Va observarse que en el reducte dels Loyolas s'hi anavan ficant á corrioladas els joves místichs y místichs coneguts per Lluisos en las esferas de l'aranya negra. Se deya qu' en la defensa de aqueix re-

L' amo d' Espanya

EL CACICH:—¡De Madrid me lo envían!... ¡Ja ho saben. Qui no 'l voti que s' amaneixi: á qui 'l voti, carta blanca per tot.

¡¡Pobrets!!

—¡Dimoni de país! Si no fem res ens diuhen ganduls..... Si treballém ens diuhen lladres.....
 —(¿Saben qué faria jo de vostés? ¡Anárme'n de un país tan dallonsas!)

en lloch de fer indistintament la guerra al clero de dalt y al de baix, haguessin fet la causa del capellá contra 'l bisbe, seria avuy lliberal tota l' Espanya, y ni sisquera en aquestas provincias contaria adeptes D. Carlos.

—No hi puch res ab els meus canonges, ens digné un día un senyor arquebisbe: no son canonges; son una colla de bandolers. Ells son, afegei 'l secretari, els que robaren la pederria de la custodia de Moscoso.

Té l' Iglesia en son dintre la mateixa guerra que 'l mon profá: no la sab acallar á casa seva y ja té d'acallar á fora? Aixís han sigut fins aquí tan infructuosas sas paraulas com sos intents. ¿De qué ha servit la darrera enciclica del Papa? De lo que serviren las que va escriure quan el seu pontificat y las pastorals que havia dirigit als seus fidels com arquebisbe-cardenal de Perusa, contrarias totas al socialisme.

Podrá l' ingeni fer compatibles els Evangelis y 'l Socialisme, no 'l Socialisme y l' Iglesia.

F. PÍ y MARGALL.

ENDAVANT, SENYORAS

L' món marxa, va dir un día en Pelletan en un moment d' optimisme.

Mirin vostés al seu alrededor y veurán que lo que realment marxa no es el món, sinó la mitat del món, la «més bella mitat del género humano.»

En pochos días s' han escapad, d' una manera més ó meyanos romántica, set ó vuyt senyoras de distintes edats y condicions.

Una soltereta, ab un capellá que li servia de director espiritual.

Una casada, ab un dependent del seu marit.

Dugas ó tres jovas, ab el seu promés.

Una nena de setze anys, ab un casat de cinquanta...

¿Qué vol dir tot aixó?... ¿Es que la primavera remou las sanchs y encén las passións?

Nó: es que 'l món marxa, y las senyoras comensan á donar la senyal.

Mentres els filósophs y 'ls sociólechs s' entretenen remenant aixó que 'n diuhen «feminisme» y discutint si la dona ha d' emanciparse ó nó, ella

obra la porta, baixa al carrer y anátsen tranquilament per las sevas, exclama ab bastanta gracia:

—Discutiu, discutiu!... ¡La emancipació! Ja tornaré á passar un día d' aquests.

Si s' ha de dir la veritat, els homes ens trobém avuy en el mateix cas d' aquell fulano qu' estava rumiant cóm se menjaria uns cargols que tenia en un cistell, ignorant que 'ls cargols se li havian escapad feya dos ó tres días.

Parlém de si s' accedeix ó nó á la emancipació del bello sexo, y 'l bello sexo s' emancipa sense 'l nostre permís.

Y ¡de quina manera! A París, perque un senyor vell li ha dit una cosa molt desagradable, una noya russa clava equivocadament un tiro á un altre senyor, que no es el de la cosa, y per més complicació mata á una pobra amiga seva, la senyoreta Zelemine.

Ja sé qué dirán vostés. Que aixó es tenir molt mal geni; que 'l revólver en mans d' una dona no hi está bé; que...

Tot lo que vulguin, pero ¿qué volen ferhi? ¿No hem quedat en que 'l món marxa?... Aixís deu haverho entés el tribunal que ha jutjat á la russa Vera, al absóldre la sense gran discusió.

—Tota innovació es treballosa—s' haurá dit probablement el jurat parisiench:—Si als primers passos de la emancipació femenina ja hi posém dificultats y obstacles, ¿ab quin dret ens queixarém del seu fracás?—

La dona es bona per tot y no hi ha per qué contrariar las sevas aptituds.

Una francesa, la senyoreta Bartes, se disposa á demostrarho en un altre terreno, més perillós, sens dupte, per ella que pels vells que diuhen cosas desagradables á las noyas.

L' atrevida demoiselle pensa dedicarse nada menos que á fer la competencia al nostre don Tancredo, sugestionant toros vestida de comendadora.

Lo qu' ella deu dirse: —Si sugestioném als homes ¿per qué no hem de sugestionar als toros, que, piadosament pensant, han de tenir menos alcances?

Ja ho veuhen: senyoras que fujen, senyoras que matan, senyoras que sugestionan Miuras... La emancipació no pot donar ja fruyts més hermosos.

Y si á aixó hi sumém las senyoras que als Estats Units fan d' arcaldesa, las que á Fransa fan d' advocada, las que á Alemanya fan de metje y las que á Italia fan de tot, ¿qué 'ns queda als pobres homes?

El món marxa... Pero marxa de tal modo, que de continuar un quant temps aixís, el sexo fort aviat no sabrá qué fer.

A no ser que s' avingui á fer mitja, á rentar plats y á cuydar la poca quitxalla que la dona emancipada tingui la bondat de concedirli.

MATÍAS BONAFÉ

A UN PERSONATJE

Erats un tonto, un pérdís, un vil y un mala púa; la vida 't procuravan tas afladadas unguas; ocupavan las horas els centres de luxurias, las timbas, las tabernas, y els caus de gent perduda.

Veyent ta desvergonya te varen doná ajuda quins entre 'l fanch y el vici la seva gent reclutan.

A forsa de ésse hipócrita, á copia de barrudas humillacions, vilesas, y cambis de postura logrades enlayrarte robar una fortuna

passar per personatje y ferte una figura devant la qual s' inclina la multitud estúpida.

Pro es per demés que daurina ta repugnant figura; inútil es que t' omplin d' honors que res escudan, de creus y de quincallas qu' inventa gent estulta;

de cárrechs que 't permeten clavar per tot las urpas, de títols qu' afalagan ta vanitat estúpida.

Diners, honors y títols no 't poden dá una engruna de dignitat, ni l' honra, que tens del tot perduda, ni seny podrán fer neixe á dins ta closca buida.

Per alt que 'l lloch ocupis, per mes que la fortuna s' empenyi en enlayrarte serás materia impura.

¡Si abaix erats solatje á dalt serás escuma!

DELFI ROSELLA

COR DE REYNA

I

Sola y perduda al cor de la montanya, ab son fillet á coll, disfressada de pobra vá la Reyna girant el cap ab por.

En el darrer castell que li restava al séu volgut espós, s' ha donat la batalla decisiva y els ha trahit la sort.

Soldats y servidors que l' enrótlavan, qu' eran per cert ben poch, ó s' han passat á la triomfal bandera ó en el combat han mort.

¡Fins el Rey ha caigut entre las runas! ¡Adéu, reyalme hermos!

II

Troba á mancar de la gemada dida el pit, el reyetó, y 'l cerca concirós y rebech, plora com un nín qualsevol.

Una barraca vella y miserable la Reyna veu ab goig, y apretant el fillet, hi vá amatenta á demanar socors.

—¡De fam se 'm mor el fill de mas entranyas!

—Y una veu li respón: —Ma muller cría un noy com una torra també 'n pot criar dos.

Al dir aixó surt la muller honrada portant el garrít noy.

Al véurel tant gemat y plé de vida la Reyna romp en plor.

La pobra dòna ho véu, al seu fill deixa, dona á l' altre el mugró, s' hi arrapa el príncep y de tant que xucla s' eunuega golós.

III

Després d' haver sopat, las dugas mares be s' han obert el cor; mes, la Reyna ha mentit, tement las iras dels pobres llauradors.

Quan de ficarse al llit ha arribat l' hora, els tendres infantons dormían abressats, y la pageda ha dit plena de goig:

—Miréulos com reposan, bona dòna, fins semblan bessóns ¿oy?— Al sentirse bessóns s' escriuix la Reyna, y á son fill fá un petó.

Morta á la nit de por y de fatiga la Reyna al ff s' adorm, y, bó y dormint, murmura:—¡Miserable! ¡Dir que semblan bessóns!—

A. LLIMONER

Diu que 'ls jesuïtes de Oporto preparan un conspíració pera destronar el rey Carlos de Portugal. Per supuesto, que per procedir aixís haurán repasat els tractats sobre 'l regicidi deguts á alguns antics escriptors de la secta.

Els jesuïtes tenen *textos* per tot... Pero 'l poble també 'n té de *testos* y d' aquells que quan topan ab un cap, encare que aquest cap siga jesuítich, el badan com una magrana.

D. Alfonso XIII va assistir l' altra día al Circo Equestre, á presenciar las gracias dels clowns y dels pallassos.

Aixís fá 'l seu aprenentatge de rey constitucional. Perque no 'n trobará poch de pallassos y de clowns entre 'ls polítichs farsants que rihentse avuy de lo que ahir prometían, se posan al servey de las institucions pel such que 'n treuhen.

El monarca, de totes maneres podrà dir que 'ls que treballan al Circo Equestre son mes distrets y no surten tan cars.

Es deliciós lo que ha fet en Silvela ab els silvelíns de Barcelona. Haventse prés aquests senyors de bona fé alló de la selecció, varen formar ranxo apart, posantse á las ordres del home de la daga, desde que aquest vá declararse dissident de 'n Cánovas.

En la seva actitud han fet sempre una guerra á mort á n' en Planas y Casals.

Donchs bé, ara en Silvela 'ls diu, que 's deixin de camándulas, y que 's uneixin al detestat Pantorrilles, acceptant la seva *jefatura*. Si no ho fan aixís no 'ls reconeixerá per res.

Aixís es com se practica la promesa selecció.

En Silvela no está per romansos, y els elements qu' en l' oposició varen alentarlo y van seguirlo, ara li fan nosa y se 'ls espolsa.

Y no, ab delicadesa, sino com qui se 'ls treu del nas y fá setze.

Es á dir, no 'ls recull ab el mocador; se 'ls moca ab els dits.

En Weyler ha publicat á la *Gaceta* un real decret, qual article primer diu aixís, copiat á la lletra:

«Se suprime la *dirección general* de la Guardia Civil.»

Fet y fet mes valdria que se suprimís la *dirección particular* de las balas que surten dels mausers, quan el poble obrer demana pa, y quan las massas populars alsan el crit de «¡Abaix el clericalisme!»

¿No 'ls hi sembla?

Se queixan amargament els gamacistas de que 'n Moret, en materia d' actas els haja dirigit la proa, atribuintli la frase de que avants prefereix que triuñi un candidat anarquista que un amich de 'n Gamazo.

Ab tal motiu D. Germán Pantoja está irritadíssim, y segons un periódich «visitará en breve á una *alta personalidad* para exponerle sus quejas.»

¿A una *alta personalidad*? Aixó ray: esperi á Corpus, vinguise 'n á Barcelona y expósilas á la geganta.

Més alta no la trobará!

Llegeixo en un telegrama de Madrid: «El director de *El Siglo*, Sr. Nido, se ha sumado á las fuerzas políticas del duque de Tetuán.»

¡Pobre Silvela! Ara sí que haurá de dormir á la serenal Ha perdut l' últim *niu* que li quedava!

L' Arquebisbe de Valencia ha prohibit baix pena d' excomunió la lectura del valent periódich *El Pueblo*, dirigit per en Blasco Ibáñez.

Salvo que l' excomunió arxi-episcopal no ha de produhir sino beneficis al periódich que n' ha sigut objecte, per l' intenció que revela, queda demostrat una vegada més que 'ls prelatos de la Iglesia son enemichs de el Poble.

Pren més bé la punteria, cassadó anticlerical: pels *blancos* que has fet fins ara, crech que apuntas massa baix.

¿Que no tinch electors? Bueno. Mentres tingui á n' en Moret, encare que ningú 'm voti, ja veurás com surtiré.

Diu que 'l govern ha adquirit de tupins deu ó vint cargas. —¿Per qué 'ls deu necessitar? —¡Vés! Per fer la tupinada.

Paraíso, Paraíso, ¿ab en Moret fraternisas? Comensémi á escriure l' auca: *Va con malas compañías.*

Urnas, tapeuvos la cara si encare teníu vergonya, perquè sinó ¡qué 'n veureu aviat de cosas lletjotas!

Sé fer molt bé 'ls jochs de mans, sé raspar xifras y lletras, sé escorre 'l bulto...—Magnífich! Será president de mesa.

¿No 't trobas—días—á las llistas electorals? No es extrany: búscahi al teu difunt avi; de segur l' hi trobarás.

Els gossos tenen la rabia; las pomeras, la pugó;

las vinyas, la floxera; els pobles, el sacerdot.

Dinou de Maig, eleccions!... Pel poquet temps que faltava, jo hauria esperat pel Corpus, qu' es temporada de trampas.

Hi ha qui 'ls votos els compra *sueltos*, hi ha qui 'ls compra á barriscadas, hi ha qui per 'nar més segur compra mesas, urnas y actas.

Déu de res ne va fé un món. En Moret no farà tant,

pero de cent papanatas ne farà cent diputats.

¿Que si 't voto 'm pagarás el café?... ¡Qu' estás de bromal! Sápigas que 'l teu contrari ja m' ha promés café y copa.

«Allá al cim de la montanya »una puput hi ha cantat: »Quan las cabras crihin llana...» tindrem eleccions legals.

—L' arcalde ha fet un *chanchullo*. —¡A processarlo al moment!

Els que suan

—Mira, quin *esquirol*. —¡Murri! —¡Vólta'll!

—Donará 'ls votos al *adicle*. —Llavoras... no 'l processém.

Si no voto 'm dinhen tonto, si voto 'm roban el vot... ¿Sabeu que aixó del sufragi es un embolich ben gros?

Veyent passá ahí un enterro d' un senyor que ha mort de vell, va dí un cacich, saludantlo: —Alantel... ¡Un elector més!

Fraret, prepara 'l parayguas, creume, prepara'l depressa, que 'm sembla qu' está venint un xubasco de primera.

L' altra nit al cementiri s' hi sentí un gran alborot... Era que se celebrava una reunió d' electors.

¿Eleccions sense matrícula y en Moret es qui las guisa? ¡No me jaga usted reir, que ja 'ns coneixém fa días!

L. WAT.

¡CENTRO!

DEDICAT AL BENEMÉRIT COS DE SENYORETAS TELEFONISTAS D' AQUESTA CAPITAL

En Carlets s' acosta al teléfono y apreta 'l botonet lleugerament. —Oiga! Centro! diu. S' espera pacientament un rato y cap contestació.

—Centro! vaya, que no volen contestar. Torna á apretar el botonet, aquest cop un xich més qu' al principi.

—Centroooo!!! Cá, *naranjas*: la veu d' en Carlets comensa á tenir un punt d' exasperació.

—Centro! centro! vatua 'l centro, de segur que 's deuen estar xalant ab el brenar.

—No se sent cap veu que contesti y 'n Carlets truca salvatjement durant quinze minuts. Per fi...

—Diga! Que quiere? Por que llama V. de esta manera? Se le ha pegado fuego á la casa?

—Escolti Donya Muxarons, que s' ha creído que m' haig d' estar á l' aparatu fentme la santíssima... Trinidad esperant que á sa il·lustríssima li vinga bien contestarme?

—Haga el favor de no sacarme motes si no me quejaré á la Dirección.

—Ja veurá, deixis de mots y de qüentos, comuniquim ab el quatre, hu, cero, tres.

—Seis, cuatro, cinco, uno? —Que s' empatolla ara! Cuatre, hu, cero tres— quatre hu...

—Cuatro, uno, cinco, tres. —No, no, cero tres.

Truca 'l timbre. —Escolti?—pregunta 'n Carlets,—qué hi ha 'l senyor Peret aquí?

—Esperis un moment. En Carlets s' espera deu minuts que li semblan deu sigles. Al últim un *ning* y aquesta contestació:

—Qui es? —Escolti, Peret! 'm sent! envihim...

—Qué es lo que vol? —No 's diu Peret vosté?

—No, home no, jo 'm dich Joanet. —Cóm! ¿No es aquí á casa 'm Comamala, Comellas y Comabella?

—Que diu ara! aquí es 'l despaig del senyors Vilatje, Mitjavila y Vilaregut.

—De veras? —Si vosté no mana lo contrari!

—Veyám, quin número tenen? —Ahont! á la cédula ó al carretó?

—No, al teléfono. —Cuatre mil cent cinquanta tres.

—Aixís s' esbotzi la central, deportin á Fernando-Poo á las telefonistas y se ennuhegi l' Edison!

Aixó es tot lo que pot dir en Carlets mentres deixa anar els receptors y cau estirat á terra. Quan torna en sí se 'n va com una fiera al aparatu.

—Centrrooo! ahont t' has ficat momia? —Fassi 'l favor de no cridar tant: aquí es casa Vilatje, Mitj...

—Vull al centro, truqui. —No soch cap criat de vosté!

—Indecent! —Dígam qui ets, y antes de cinch minuts ja t' hauré desfet els nassos.

En Carlets balla un *zapateado molto vivace* tot al voltant del teléfono ab els receptors á las mans á tall de castanyolas.

Els seus ulls sembla que lluytan pera sortirli de la closca, y quan se troba cansat apreta 'l timbre, hasta que gasto la bateria.

—Centro! centro! casi murmura. —Ha! ja! ja!

Pobre Carlets. Del teléfono 'l varen tenir que acompanyar á Sant Boy. Allí s' está tot el día en el quarto ab una porta vella de pis que li ha comprat sa familia, y 's passa las horas trucant el timbre, acostantse á la reixeta y demanant que 'l comuniquin ab el 4.103.

JOSEPH PAGÉS CUBINYÁ

LO GALL Y 'L LLEO

FAULA

Vaja, lleó, sacudeix la mandra de tas melenas, afilla tos fréstechs garfis, y un cop tos ullals ensenya

El viatge del president de la República francesa

M. Loubet visitant el sepulcre de n Gambetta en el Cementiri de Niza.

á aqueixa munió de vils
insaciables sangoneras,
que ab l'afany de ser poder
ab mala sombra 't guberman,
xuclantne d' en viu en viu
la noble sanch de tas venas.
¡Desperta del débil son
que 't té amodorat la febra!
¡No vulguis morir cobart
tenint foras pera véncer!
Desperta, y al mon enter
ta virilitat ensenya,
demostrant que estás cansat
de tanta farsa perversa,
de tan estúpit sens cor,
de tanta llei sens consciencia,
de tanta maldat infeua
y de tan cobart que impera.
Desperta si no vols mes
sé 'l blanch de sas malifetas,
ó 'l ruch que 'ls roda la s'nia,
ó 'l gos que 'ls guarda l' hisenda,
ó 'l xay que ab sa molta llana
els dona abundant riquesa.
¿Preguntas cóm s' ha de fer
per sortir de tals baixos?
Per la lluyta romp l' esclau
las opresoras cadenas.
Desperta, donchs, y á la lluyta,
y ab coratje, seré y destre,
no deixis lloch per seguir,
no deixis per moure pedra.
Romp obstacles si s' hi oposan,
clava 'ls ullals si s' hi empenyan,
no paris fins haver fet
una radical neteja;
fins lograr la llibertat
que per deixadés vas perdre;
fins que 'l sol de la Justicia
brilli ab tota sa puresa.
Si aixís no ho fas y poruch
no 't mous del jou ahont te tenen,
mitj extenuat pels cops,
flach, perdut per la miseria,
pitjor per tú, puig la mort
prompte farà de tú presa,
essent l' escarni y riota
dels vils que pérdrer pretenen,
y després l' afany dels corbs
que tas despullan ja esperan.

Aixís perorava un gall
ab enérgica y entensa
havent sentit d' un lleó
los infortunis y queixas,
mentres lo sol se ponía
detrás d' un bosch de malesas,
cubrint d' un pàlit mantel
la hermosa Naturalesa.

V. TARRIDA

Un bohemi molt mal vestit se passeja per la Rambla, quan un amic que va darrera d' ell el crida:
—¡Ep, Enrich!
—Hola—diu el bohemi girantse—¿m' has conegut per detrás?
—Sí: t' he conegut per un forat que portas al cul de las calsas.

Dos vindos s' entretenen parlant del temps en que portavan carregada al coll la creu del matrimoni.
—¡Ay!—suspirava l' un—¡y cuánt va ferme patir la meua Cristinal! ¡Y quins insomnis va causarme!
—Donchs mira, la meua Sumpta era ben bé al revés: no obría la boca pera parlar-me que no 'm fés dormir.

Una senyoreta preguntava á un advocat:
—¿Voldria fer el favor de dir-me per qué quan pujan á informar á l' Audiencia 's posan aquella toga tan llarga que talment sembla que portin faldillas?
—Precisament porque semblin faldillas ens la posém, y es que en moltas ocasions ens veyém obligats á xerrar casi tant com una dona.

En la Gran-via:
Un senyor molt elegant se dirigeix á un manguer que 's fa ajudar per un seu fill.
—Aquest xicot m' ha mullat, y fins se 'm figura

que ho ha fet expressament. Per lo tant, jo espero que 'l castigará de manera que se 'n recordi.
—Está bé—respón el manguer.—Y dirigintse al noy li diu molt serio:—Mira, menut, si un altre dia tornas á mullar á n' aquest senyor, et desheredo!

Se parla de desafios en una tertulia, y un dels concurrents conta una anécdota curiosa.
—Jo una vegada vaig ser testimoni d' un que va tenir conseqüencias funestas pel meu apadrinat.
—¿Qué va succehir?
—Lo que no podía imaginarse may. El desafío era á pistola: els dos adversaris van cambiar quatre balas, sense tocarse. Nosaltes, segons las condicions establertas previament, varem declarar l' honor satisfet. Donchs bé, 'l meu adversari hi vá deixar la pell.
—¿Y aixó?
—Senzillament: estava molt sofocat: va pendre un bany fret y va morir víctima de una congestió.

Un tipo molt tranquil, tan bon punt acabá 'l dentista d' extréureli un queixal, li entrega una moneda de deu rals.
El dentista:
—Caballer, es un duro.
El pacient ab molta flemma:
—No senyor que no es un duro; es una moneda de deu rals, mirila bé.

A mí 'l pá sucat ab oli
es cosa que molt m' engresca,
y per brená cada día
dich que me 'l llesquí la Pepa.
Mes com may me 'l vol llescar
ahir vaig dirli:—Mestressa
y donchs, com quedém avuy,
també m' haig de fer la llesca?

J. ZENITRÁM

Deya un químic eminent,
qual nom no recordar sento,
anunciant un seu invent:
¡No más calvos, con mi unguento!
Y la rahó li sobrava
al sabi autor d' aquest unt,
perque si algú se 'l posava
l' endemá ja era difunt.

ANGEL SILVESTRE

—Vosté es un empipadó—
deya la Pona á en Magí—
tinguent sobrada rahó,
puig ell, en tal ocasió,
omplía pipas de ví.

La Pepeta quan murmura
diu que la Ció es de cordura
y murmurant la Leonor
diu:—La Ció es dura de cor.

EMILIO SUNYÉ

—¿Ahont vas tant atrafegat?
—No m' entretinguéu, mestressa,
perque vaig molt carregat.
—¿Y qué portas?
—Porto... pressa.

SANCH DE CARGOL

Va aná als toros un sargento
y digué á un revenedor:
—¿Teniu sombra?
—Sí, senyor.
—¡Apa, donchs, conteume un quíento!

SALVADOR B. VILASECA

XARADA

Lo del hu girat es ré
y diu que 'l duya en la dos.
¡Quina segona ters quarta
de pujar el gas Lebón
junt ab els demés fluidos!
Jo tant just se pon el sol
encench la meua total
y 'm rich dels explotadors.

TAP DE SURO VILAFRANQUÍ
TRENCA-CLOSCAS

BATISTA DAURA

Formar ab aquestas lletas degudament combinadas lo títul de una opereta catalana.

FERRO VELL

CONVERSA

—¿Vols venir á festa á Cassá, Toni?
—No puch pas anarhi; la Riteta ja hi es.
—¿Hi ha anat sola?
—No; ab el que t' acabo de dir.

PATRICIO

LOGOGRIFO NUMÉRICH

1 2 3 4 5 6 7—Poble catalá.
4 7 6 2 2 1—Part del cos humá.
2 2 4 7 1—Poble catalá.
7 4 3 1—Carrer de Barcelona.
3 4 7—Part del cos humá.
2 1—Nota musical.
5—Consonant.

J. MONTABLIZ

GEROGLÍFICH

QUIM

T I

DENGUE ROSA

E D A

T

PULMONIA XARAMPIO

E. ZOLA Y B.

Caballers: Negre Blanch, Un gandul, B. Martí Marzó, Perico de la Taberna, Fusté y Cómich, J. G. R., Fil y Prim, Espanta Raspas, A. M. (Premiá), Julio Blas, Faberas, Xich Puntu, Un taper de Bagur, R. de G. de la M., Un pagés d' Alfá, Antonio Capgrós, Un que té la alternativa, M. de la B., Mossen Militronxo, Vi-car y Dolent, Un alfurjata, A. Ribas Ll. y Sisquet de Reus.—En la Primavera tot verdeja; el vert es el color de la esperansa... ¿Quí sab; la semana entrant...?

Caballers: Q. K. Freda, Aygua Freda, Felip Barata, Sebastianet, E. Casanova, K. K. Huet, J. B. B., Noy de la Sal de Premiá.—Encasillats y ab molta honra.

Caballer: J. Montabliz: Es defectuós.—Máximo Yuste y Químico: Dilufda y mal cuidada.—F. Carreras: Possibile.—Pau Manfás: Tornarán del istiu las nits serenas; tornarán els jardins á rebrotar... Pero, vosté, á fer versos si 'm vol creure, may més hi tornaré.—Valentí Sánchez: Magret.—Mossen Flocs: Enterament enterats.—Esperit de Teyá: Es incorretjible.—J. Durán Vila: Molt imperfecte.—Chelin: No gayre bé.—F. C. B.: Li falta algo, un no sé qué.—J. Asleib: Aixís se comensa.—Xiulet: Es digne d' una xiulada.—J. Alamaliv: El sonet no va mal.—Juliá Llauné: El sonet no va bé.—E. Just y Pastor: Crech que serían en cartera.—Ruy de Gorch: Gracias per l' envío.—J. S.: ¿Ho veu? Lo que jo vaig dirli.—P. del C.: Es inútil, La nena als quinze anys, per més qu' en aquesta edat totas son macas, no 'ns acaba d' agradar. Aprofitaré l' altre.—Romá Civil: El seu vers es un atentat contra l' bon gust. Sembla estrany qu' un civil s' atreveixi á fer aquestas cosas.—L. Castell Ferris: L' acudit té intenció; pero aquestas armas en contra de qui no hem fet may cabal, no las volém gastar.—Pere Mártir y Tenorio: D' aixó se 'n diu fer poesia. Es pitera la Primavera. 'Ns en alegrém, no ho sabíam; deu obrir l' aixeta del bon temps.—Romaní Calderona (Sabadell): No pot anar pi ab bencina. A Sabadell teixeixen millor.—Xech de Llansá: Sha de Llansá.—Esperit de Teyá: Bó per cremar.—S. B.: Tinch la convicció de que se li publicará; pot comunicarho á la colla y á la nena.—Esquirol: No té condicions.—N. Coll M.: Els seus goigs á San Simplicí, demostren palpablement que vosté ha esguerrat l' ofici.—Lluís G. Salvador: No va mal, no.—Frajuan Garí: Créguins; tórnisen á la cova.—Quirne M. Reneg: Anirá un epigrama.—M. de C. (Cádiz): Per ara tambóns.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8.

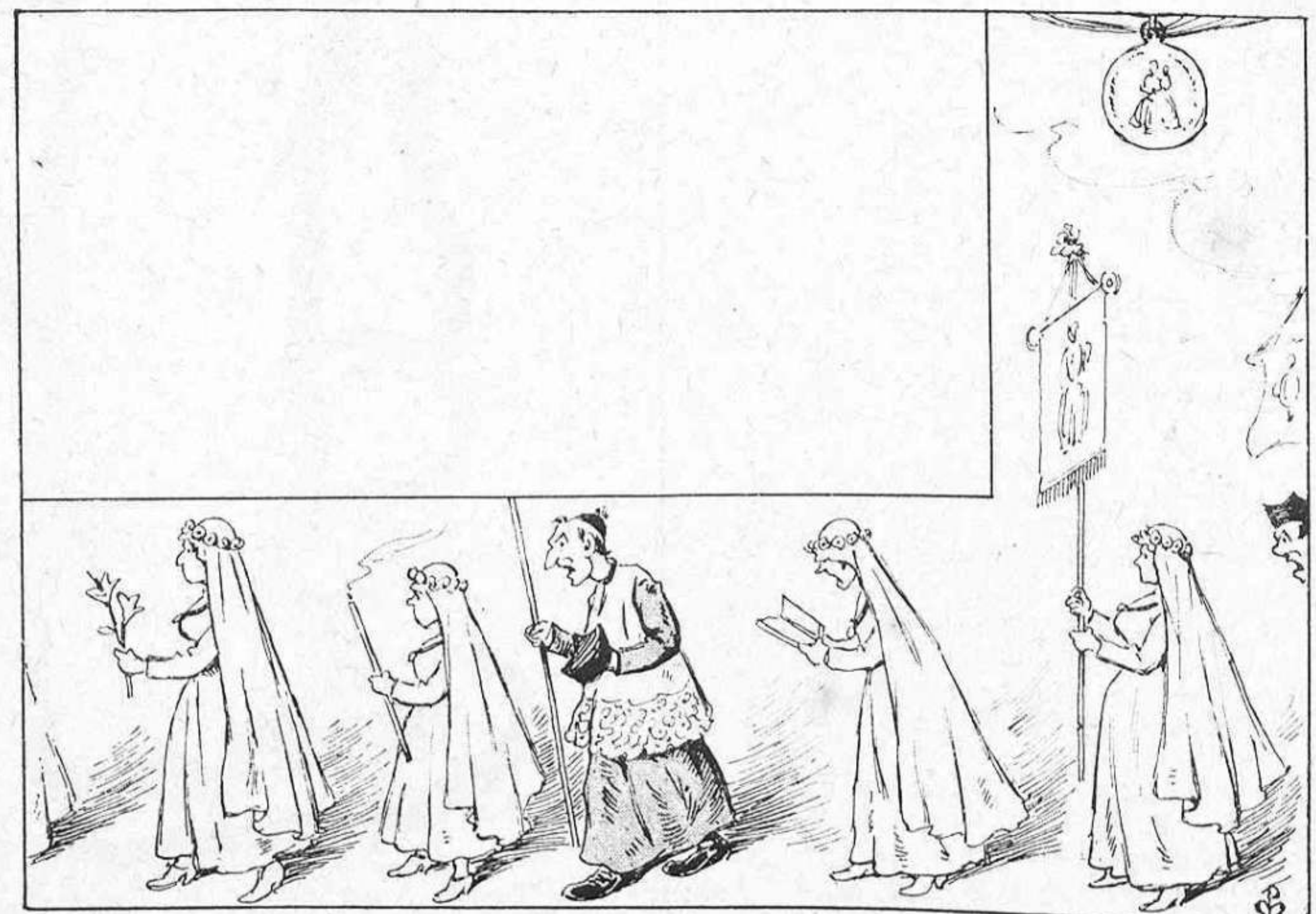
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª

TARJETAS POSTALES ANTI-CLERICALES
á 5 céntimos una

La série se compone de 20 tarjetas.—Precio de la colección completa, 75 céntimos

—¡Pobrecitos! ¿Sois amigos del vicario? Ahora lo comprendo todo.

—Dejad que silben, hijas mías. Hay que ir acostumbrándose á los pitos.

(Muestra de las tarjetas)